
КОРСУН Г.О.

кандидат педагогічних наук,
доцент, кафедра англійської мови
технічного спрямування №2,
факультет лінгвістики,
НТУУ «КПІ»,
м. Київ

СВІТОВИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ E-LEARNING ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНОМУ СТАНОВЛЕННІ ФАХІВЦІВ

Стаття присвячена дослідженню новітніх педагогічних технологій. Автор акцентує увагу на важливості використання інноваційних підходів у навчальному процесі вищих навчальних закладів України. Детально розглядається досвід провідних країн світу у розробці та впровадженні у навчальний процес мультимедійних засобів навчання та цифрових технологій.

Ключові слова: Інтернет-навчання, дистанційна освіта, онлайн курси, цифрові технології, англійська мова.

Статья посвящена исследованию новейших педагогических технологий. Автор акцентирует внимание на важности использования инновационных подходов в учебном процессе высших учебных заведений Украины. Подробно рассматривается опыт ведущих стран мира в разработке и внедрении в учебный процесс мультимедийных средств обучения и цифровых технологий.

Ключевые слова: Интернет-обучение, дистанционное образование, онлайн курсы, цифровые технологии, профориентация.

The Paper deals with the innovative approaches in training university students. Special attention is given to the development of free online Internet resources for technical university students. The author emphasizes on the importance of e-learning technologies in training students at the higher educational institutions all over the world.

Key words: digital pedagogics, e-learning, online courses, Internet resources, career development.

Постановка проблеми. Процес інформатизації швидко поширюється в освітянському просторі, залучаючи всі навчальні ланки, в тому числі вищі навчальні заклади, та спричиняє не тільки появу нових термінів, а й зміну формату навчального процесу, який зорієнтований на максимальну оптимізацію навчання до потреб його учасників. Слід зазначити, що правильне використання новітніх освітніх технологій матиме позитивний вплив на підвищення якості викладання дисциплін, а головне, на підвищення рівня знань та мотивації до навчання і оволодіння бажаною професією студентами вищих навчальних закладів.

Вдалою запорукою задоволення потреб ринку праці, є надання можливості студентам бути залученими до різноманітних профорієнтаційних заходів, з метою правильного та свідомого вибору майбутньої професії. Тому, вибір кар'єри, професійне самовизначення і загалом профорієнтація стають більш важливими і потребують більшої уваги сучасних науковців.

Зважаючи на швидкий розвиток інформаційних технологій у світі, уявити навчальний процес як шкіл так і університетів через 10 років без використання інформаційно-комунікаційних технологій неможливо. Виходячи з цього вбачаємо за потрібне дослідити новітні методики формування професійного самовизначення сучасної мо-

лоді у світовій педагогічній практиці.

Мета статті. Беручи до уваги те, що в Законі України «Про освіту» на ряду з основними принципами зазначається інтеграція освіти з наукою і виробництвом, а також взаємозв'язок української освіти з освітою інших країн, вбачається за потрібне дослідження європейського досвіду застосування мультимедійних освітніх технологій з метою покращення та модернізації освіти України. Саме тому метою даної статті є дослідження європейського досвіду використання e-learning технологій у навчальному процесі освітніх закладів Європи.

Проблема професійного самовизначення молоді є актуальною для випускників шкіл та університетів у всіх країнах світу. Протягом останнього десятиліття увага багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених зосереджена на пошуку нових методів та підходів до супроводження процесу вибору професії із застосуванням інтернет-ресурсів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Залучення комп'ютера у навчальний процес у 20 столітті спричинило появу термінів «комп'ютерне навчання», «інформаційні технології», «інформаційно-комунікаційні технології» в межах, наприклад, викладання і навчання іноземної мови. Як показано у ряді досліджень вітчизняних та закордонних вчених, використання технологій як засобу навчання пози-

тивно впливає на його ефективність та результативність.

Вивченням можливостей використання е-технологій присвячені роботи Л. Гертз, Д. Міллрон, Б. Гольмберг К. Хенсен, Ю.Лавриш, Т. Мосс, Дж. Хілгерс, Ч. Ведмеєр, С. Мартін, В. Горнева, Р. Делінг, О. Синеккоп, В. Кінелева, О. Петерс, В. Лук'яненко, Р. Бел, Дж. Блумстук, Д. Кіган, І. Ставицька, Дж. Коум, А. Хуторський, М. Мур, В. Шаповалова т.д. В їхніх роботах відображений широкий діапазон уявлень про сутність і зміст електронного навчання та особливостей навчального процесу.

Досліджуючи дане питання, було встановлено, що при розгляді новітніх технологій в освіті на сторінках інтернет-сайтів з'являються нові поняття пов'язані з педагогічною діяльністю, наприклад, «цифрове навчання» (digitallearning), «цифрова педагогіка» (digitalpedagogy), «онлайн педагогіка» (onlinepedagogy), «електронне навчання» (e-learning), «гібридна педагогіка» (hybridpedagogy), критична цифрова педагогіка (criticaldigitalpedagogy), «цифрові гуманітарні науки» (digital-humanities) тощо [6].

Виклад основного матеріалу. Основна мета використання e-learning технологій у початковому процесі – це індивідуалізація навчання, підвищення якості викладання та втілення принципу навчання протягом всього життя.

Для вирішення цього завдання, в кожній освітній установі повинні працювати профконсультанти досвідчені як у питаннях ринку праці так і проведеної психологічної консультації. Профконсультант повинен бути обізнаний з останніми розробками в галузі профорієнтації, а саме новітніми мультимедійними веб-матеріалами. Нажаль досвід показує, що в багатьох країнах персонал профорієнтаційних

служб іноді недостатньо підготовлений для вирішення глобальних питань ринку праці. Послуги можуть бути фрагментовані або не об'єктивні.

Визнаний у Європі досвід ведення профорієнтаційної роботи має Швейцарія, де відвідування профорієнтаційних консультацій є обов'язковим для учнів середньої освіти. Всі вчителі повинні пройти обов'язкову підготовку про можливості сучасного ринку праці країни. У 7, 8, і 9 класах учням під час навчання у школах розповідають про різні можливості побудови кар'єри, а також про ресурси профорієнтаційних консультаційних центрів (Berufsinformationszentren). BIZ – це відкриті профорієнтаційні центри, що надають інформацію та консультування для усіх громадян не залежно від віку та рівнів освіти [4].

Досліджуючи систему профорієнтаційних заходів, що застосовується в Німеччині, неможливо не наголосити на ролі Федеральна агенція праці в житті громадян, підприємств і установ Німеччини, основні завдання якої полягають у посередництві та налагодженні продуктивної співпраці між навчальними закладами та робочими місцями; проведенні профорієнтаційних заходів серед молоді; співпраці з роботодавцями; сприянні поширенню професійно-технічної підготовки та перепідготовки; наданні інформаційно-консультативних послуг з пошуку роботи та збереження робочих місць тощо. При агенції створений професійно-інформаційний центр (BIZ – Berufsinformationzentrum). **Можливість Інтернет доступу до ресурсів доповнюється компетентним обслуговуванням висококваліфікованих профконсультантів та співробітників центру.**

Особлива увага у процесі вибору професії школярами в Ні-

меччині, навчальні заклади якої мають відмінну міжнародну репутацію, приділяється роботі з мультимедійною профорієнтаційною програмою BERUFE-UNIVERSUM, що розроблена співробітниками агенції. В методичних рекомендаціях для вчителів наводяться чіткі інструкції для педагогів стосовно супроводу самостійної роботи учнів з даною програмою. BERUFE-UNIVERSUM – це мультимедійна програма професійного самовизначення старшокласників, яка знаходиться в центрі інтернет-порталу planet-beruf.de й охоплює знання про всі сучасні професії, які є актуальними для випускників німецьких шкіл [2]. За основу даної програми для визначення інтересів і професійних намірів учнів було взято класифікатори ресурсу BERUFNET, який нині виступає єдиним систематизованим комплексним інформаційним каталогом професій в Німеччині. Крім того, широко використовуються емпіричні дані з порталу JOBBÖRSE та критерії готовності старшокласників до професійного навчання відповідно до Національного пакту про освіту та професійне навчання молоді в Німеччині [3].

Вагомим здобутком розробки програми є той факт, що учні мають можливість в ігровій формі відкрити для себе більше ніж 500 професій, пройшовши основні три етапи на яких вони пізнають свої інтереси, схильності до професії, можливості проявити себе в певних професійних сферах та дізнається про труднощі й перешкоди, які можуть виникнути під час майбутньої трудової діяльності.

Заслугує на увагу профорієнтаційний чат порталу planet-beruf.de, на якому в зазначений час школярі можуть отримати безкоштовну онлайн консультацію профконсультантів або експертів галузі економіки та профо-

рієнтації.

У деяких країнах державні органи влади відповідають за надавання об'єктивної інформації та професійних прогнозів. Наприклад, у США Бюро статистики праці щороку видає збірник професій (Occupational Outlook Handbook) [5]. Незважаючи на те, що даний довідник представлений в онлайн режимі, студентам потрібна допомога кваліфікованих фахівців з профорієнтації для ефективного користування викладеною інформацією, з метою уникнення хибного розуміння ключових понять процесу вибору професії.

У Чеській Республіці, профорієнтаційний веб-сайт надає інформацію про можливості навчання і перспективи працевлаштування на ринку праці країни. Користувачі сайту можуть дізнатися про зміст навчальних програм середніх та вищих навчальних закладів, вимоги вступу до ВНЗ, можливості отримання робітничої професії та майбутнього працевлаштування. Крім того, представлена актуальна інформація про зайнятість та задоволення потреб населення, а також сучасний прогноз на попит професій на ринку праці країни. Це підтверджується даними про рівень безробіття і заробітної плати відповідно до рівня освіти та регіону проживання. Веб-користувачі можуть також дізнатися про професії, переглядаючи відео матеріали, доступні на веб-сайті, і прочитати про потреби роботодавців та їх очікування щодо навичок та компетенцій, які вони очікують від потенційних працівників.

У Мексиці, Міністерство освіти зробило профорієнтаційну програму, яку можна записати на USB флешку або скачати онлайн. Вона включає в себе інструменти, які допомагають студентам визначити свої сильні сторони

та інтереси, інформацію про установи і навчальні програми, а також дані про ситуацію на ринку праці залежно від професій і рівнів освіти. Студенти можуть порівнювати різні варіанти обираючи кар'єру, досліджувати можливості працевлаштування випускників окремо взятих університетів, рівень заробітної плати та середню кількість робочих годин на місяць [4].

У Південній Кароліні коледжі та центри планування кар'єри разом розробляють та представляють онлайн детальну інформацію для учнів, батьків і педагогів з широкого кола профорієнтаційних питань. Розділ планування кар'єри включає в себе огляд майже 1000 професій з детальним описом занять, важливих інтересів, навичок та здібностей, вимог освіти і перспективного прибутку. Студенти можуть отримати інформацію про можливості навчання після закінчення старшої школи, починаючи з тримісячних курсів і завершуючи навчанням в докторантурі. Крім того, подається детальна інформація, щодо можливостей отримання грантів на навчання та інших можливостей фінансування наукових досліджень.

У Швеції, питаннями профорієнтації молоді займається Національне агентство освіти, яке підтримує веб-сайт з описами програм середніх шкіл, професійних закладів, контролює ситуацію з підготовки молодих фахівців для ринку праці країни, а також окремо приділяє увагу можливостям перекваліфікації та післядипломній освіти населення.

В критичних висловлюваннях деяких науковців можна зустріти точку зору, що за умови використання новітніх інформаційних технологій роль викладача буде зведена до мінімуму, що, в свою чергу, може призвести до

катастрофічних скорочень науково-педагогічних працівників в університетах. У відповідь на такі висловлювання можна сказати, що сучасні науковці не повинні боятися новітніх технологій, їм варто непокоїтись, що у майбутньому викладачі, які вміють користуватися новинками замінять тих, хто не використовує цифрові технології навчання.

Протягом останніх років набувають популярності безкоштовні електронні онлайн курси підвищення кваліфікації, розроблені провідними університетами світу. По завершенню курсу студенти отримують онлайн сертифікат, однак за бажанням (і за додаткову плату) можна отримати офіційний сертифікат про проходження курсу з печаткою університету, що розробив даний курс. За таким принципом побудовані відомі у всьому світі онлайн курси Coursera, EDX, і Udacity. Консорціум Coursera в даний час включає в себе близько 70 організацій-членів серед яких загальноновизнані та провідні вузи світу (Нью-Йоркський університет, Карнегі-Меллон, Університет Вашингтона, Кембридж, Гарвард, Оксфорд, Університет Макгілла тощо). У розробці навчальної платформи EdX залучені партнери з США, Німеччини, Австралії, Канади, Китаю, Японії, Кореї, Франції та Швеції [1].

Висновки. Зважаючи на широкий попит та позитивні відгуки дослідників даного питання у світі, вбачаємо за потрібне поширювати серед науковців України розробку нових мультимедійних освітніх платформ і запровадити їх експериментальне дослідження у вищих навчальних закладах України, що сприятиме підвищенню рівня знань студентів та формуванню їх професійних компетентностей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Синекон О.С. Перспективи цифрової педагогіки у викладанні іноземної мови у вищих навчальних закладах / О.С.Синекон, Г.О. Корсун : матеріали X міжнар. наук.-практ.конф. "Новітні освітні технології в контексті Євроінтеграції" (14.січ. 2015 р.) – К., 2015. – С. 143-145.
2. Berufe-Universum Portal. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://portal.berufe-universum.de>.
3. BundesagenturfürArbeit [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.arbeitsagentur.de/nn_27298/Navigation/zentral/Servicebereich/Ueber-Uns/Ueber-Uns-Nav.html.
4. Learning for Jobs. OECD Policy Review of Vocational Education and Training. Report. – OECD, 2010 – 220 с. [Internetresource] – Availablefrom:<http://www.oecd.org/edu/skills-beyond-school/Learning%20for%20Jobs%20book.pdf>
5. Occupational Outlook Handbook. Bureau of Labor Statistics. United States Department of Labor. – USA, 2015. [Internetresource] – Availablefrom :<http://www.bls.gov/ooh/>
6. Stommel J. Critical Digital Pedagogy: a definition. / Stommel Jesse – Hybrid Pedagogy a digital journal of learning, teaching and technology – [Internetresource] – Availablefrom:<http://www.hybridpedagogy.com/journal/critical-digital-pedagogy-definition/>